

10—22/39/1985.

VE

Iktató szám:	7-179/1986	
Érkezett:	1985 APR 21	Lapok száma: 1 fur
Ügyintéző:		

A

MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERÉNEK

39/1985. számú
PARANCSA

Budapest, 1985. évi december hó 28-án.

10—22/39/1985.

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERÉNEK**

39/1985. számú**P A R A N C S A**

**a Belügyminisztérium munkájának önkéntes segítői
szabályzata kiadásáról**

Budapest, 1985. évi december hó 28-án.

A Belügyminisztérium munkájának önkéntes segítői szabályzatát (a továbbiakban: szabályzat) kiadom. A szabályzatban foglaltak elsajátítása, betartása és alkalmazása érdekében

m e g p a r a n c s o l o m :

1. A szabályzatban foglaltakat valamennyi vezető, parancsnok, beosztott rendőr, valamint határőr ismerje és alkalmazza.
2. A Belügyminisztérium munkájának önkéntes segítői részére a szabályzatot ismertetni és rendszeresen oktatni kell.
3. Az előjárók a szabályzat rendelkezéseinek végrehajtását folyamatosan ellenőrzik.

4. Ez a parancs a kiadása napján lép hatályba, egyidejűleg a 4/1976. számú belügyminiszteri parancs és az azzal kiadott „A Belügyminisztérium munkájának önkéntes segítői szabályzata” hatályát veszti.

DR. KAMARA JÁNOS s. k.,
belügyminiszter

Készült: 17 500 példányban.

Kapják: elosztó szerint.

I.

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Az állam- és közbiztonságról szóló 1974. évi 17. számú tvr. 12. §-ában kapott felhatalmazás alapján a Minisztertanács 26/1975. (X. 15.) számú rendeletében szabályozza a Belügyminisztérium munkájának önkéntes segítői tevékenységét.

E szabályzat hatálya kiterjed valamennyi önkéntes rendőrre, határőrre (a továbbiakban: önkéntes segítők). Előírásait ismerni és alkalmazni kell azoknak, akik az önkéntes segítői csoportok, alegységek szervezésével, irányításával és ellenőrzésével kötelesek foglalkozni.

1. A Belügyminisztérium szerveinek az állambiztonsági, bűnüldözési, közbiztonsági, közlekedési, vízrendészeti, légi rendészeti, igazgatásrendészeti és határőrizeti feladatok ellátásának segítése céljából az állampolgárokból önkéntes rendőri, önkéntes határőri csoportok, illetve alegységek (a továbbiakban egységesen: csoport) szervezhetők.
2. A csoportot a rendőri, illetve a határőrizeti szerv (a továbbiakban: irányító szerv) vezetője, a rendőrkapitányság vezetője, a rendőr-főkapitányság illetékes osztályvezetője, a határőrkerület parancsnoka vagy az általuk megbízott rendőr, illetve hivatásos állományú határőr (a továbbiakban: irányításért felelős) szervezi, tevékenységét irányítja és ellenőrzi. Az irányításért felelős — a körzeti megbízott kivételével — az általa szervezett önkéntes segítők csoportjaiból a szerv vezetőjének engedélyével alegységeket (szakasz, század, zászlóalj) hozhat létre.
3. Csoportok szervezhetők:
 - területen,
 - objektumokban,állandó és ideiglenes jelleggel.

4. Területi csoport szervezhető:

- a) bűnüldözési, közbiztonsági, közlekedési, vízirendészeti, légirendészeti, igazgatásrendészeti, ifjúságvédelmi, szolgálatra:
 - fővárosban, városokban, (fő)városi kerületekben, nagyközségekben, községekben;
 - a főváros, a megyék, városok, kerületek egész területére;
 - lakótelepek, tanyaközpontok, tanyák területére, vasutak, folyók szakaszaira és tavak területére.
- b) határterületi szolgálatra:
 - határterületi városok, városi kerületek, nagyközségek, községek, tanyák, tanyaközpontok területére, vasutak, folyók szakaszaira, tavak területére.

5. Objektumi csoport szervezhető:

- a) bűnüldözési szolgálatra, mindazon helyeken, ahol ennek szükségessége felmerül;
- b) közbiztonsági és határőrizeti szolgálatra nem zárt objektum területén és környékén. Nem zárt objektum alatt a határátkelő helyeket, állami gazdaságokat, mezőgazdasági termelőszövetkezeteket, erdőgazdaságokat, vasútállomásokat, autóbusz-pályaudvarokat, nagyobb kiterjedésű létesítményeket kell érteni;
- c) közlekedési, vízirendészeti, légirendészeti szolgálatra;
 - nagyobb közlekedési és szállítási vállalatok telephelyein és kirendeltségein;
 - nagy járműparkkal rendelkező vállalatoknál, szervnél és intézménynél;
 - vállalatoknál, intézményeknél, ahol a műszakváltás idején a közlekedési biztonság, a dolgozók nagy száma azt szükségessé teszi;
 - repülőterek, kikötők és nagyobb forgalmú hajóállomások területén, ahol az indokolt;
- d) ideiglenes feladatokra:
 - ideiglenes jelleggel olyan helyen és időben, ahol a közbiztonsági, határőrizeti feladatok segítése szük-

ségessé teszi (üdülőterületen főidényben, huzamosabb ideig tartó nagyobb építkezésnél, stb.).

6. Az objektum rendeltetésével összefüggő szakfeladatokat ellátó objektumi csoport szervezéséhez az illetékes vezető (igazgató, elnök, stb.) egyetértése szükséges. A csoport tevékenységét az objektum belső rendszabályainak figyelembevételével köteles ellátni.

Az objektumi csoport az objektumon kívül egyéb szolgálati feladatok ellátásával is megbízható.

7. Egy-egy területen vagy objektumban több csoport is szervezhető. A csoportok számát a terület vagy az objektum közbiztonsági, határőrizeti helyzete alapján kell meghatározni.
8. Egy csoport létszáma öt főnél kevesebb nem lehet. A csoport létszámát úgy kell megállapítani, hogy a csoport vezetője a csoport egész tevékenységét át tudja fogni.

Az alegységek tagozódása:

- legalább 10 fős csoportok
- 1 szakasz 2—4 csoport
- 1 század 2—5 szakasz
- 1 zászlóalj 3—6 század.

II.

ÖNKÉNTES SEGÍTŐI CSOPORT SZERVEZÉSE

9. Önkéntes segítő lehet az a magyar állampolgár, nemre való tekintet nélkül, aki:
 - a) a 18. életévét betöltötte,
 - b) büntetlen előéletű,
 - c) politikailag, erkölcsileg megbízható,
 - d) lakókörnyezetében, munkahelyén közmegbecsülésben áll,
 - e) valamely szerv, kollektíva javasolja (ajánlja),

- f) egészségi állapota és rátermettsége folytán alkalmas a szabályzatban előírt feladatok ellátására,
 - g) az önkéntes segítői tevékenységet önként vállalja.
10. Nem lehet önkéntes rendőr:
- a) a fegyveres erők és a fegyveres testületek hivatásos állományú vagy rendészeti szerv tagja,
 - b) a társadalmi állományú munkásőr,
 - c) az üzemrendész,
 - d) a mező-, a vad-, a hal-, a gát-, a csatorna- és a természetvédelmi őr,
 - e) az önkéntes határőr és az önkéntes tűzoltó,
 - f) a közterületi felügyelő.
11. Nem lehet önkéntes határőr:
- a) a fegyveres erők és a fegyveres testületek tagja,
 - b) az önkéntes rendőr,
 - c) a társadalmi állományú munkásőr.

A csoportba történő jelölés (ajánlás)

12. Önkéntes segítő felvételére a rendőri, a határőrizeti szerv kezdeményezése alapján a helyi párt-, KISZ-, állami-, társadalmi szerv (HNF, nőtanács stb.) tanintézetek, továbbá munkahelyi és lakókörnyezeti kollektívák (közgyűlés, termelési értekezlet, szocialista brigád, lakóbizottság stb.) tesz javaslatot.

A jelölés előtt az érintett szervet és kollektívát tájékoztatni kell az önkéntes segítő jogairól, kötelességeiről, a vele szemben támasztott követelményekről és a szolgálatellátás módjáról.

13. Ha az önkéntes segítő jelölésére a lakókörnyezetében nincs lehetőség, az illetékes párt-, állami- és társadalmi szerv, illetve munkahelyi vezető véleménye (írásos ajánlása) alapján kell az önkéntes segítőt kiválasztani.

14. A felvételre ajánlott személy alkalmasságáról és büntetlen előéletéről meg kell győződni.
15. Az ideiglenes jelleggel szervezett önkéntes segítőnek is rendelkeznie kell azokkal a képességekkel és képzettségekkel, amelyek a feladatok zavartalan és szakszerű ellátásához szükségesek.
16. Az önkéntes segítő felvételét javasoló szervet, intézményt, kollektívát a felvételtől vagy annak elutasításáról a döntést hozók kötelesek értesíteni.
17. Az önkéntes segítő felvételét az irányító szerv vezetője, parancsnoka hagyja jóvá.
18. A csoport létszámának kiegészítése vagy növelése esetén a csoport tagjainak véleményét is ki kell kérni a javasolt személy felvételét illetően.

Önkéntes segítői fogadalomtétel

19. Az önkéntes segítő a csoportba történő felvételkor köteles az irányító szerv vezetője, illetve parancsnoka vagy azok helyettese előtt fogadalmat tenni. Egyszerre több önkéntes segítő is tehet fogadalmat.

A fogadalom szövege az alábbi:

„Én fogadom, hogy a vállalt társadalmi megbízatásomat a dolgozó nép érdekeinek megfelelően teljesítem. A Belügyminisztérium szerveinek az állam- és közbiztonság védelmében a legjobb tudásom szerint segítséget nyújtok. A szolgálati kötelességeimet fogadalmamhoz híven teljesítem. A tudomásomra jutott államtitkot és szolgálati titkot mindenkor megőrzöm. Becsületessé magatartásommal és munkámmal szocialista hazámat erősítem.”

A fogadalomtételt ünnepélyessé kell tenni és arra meg kell hívni az ajánló szerv vagy kollektíva megbízottját, a csoport vezetőjét.

20. A fogadalomtétel időpontját az „önkéntes segítői nyilvántartó lap” feljegyzés rovatába be kell vezetni és a fogadalomtévőnek alá kell írni.
21. Az új csoportot a fogadalomtétel után kell megalakultnak tekinteni.
22. A fogadalomtétel után ki kell adni az önkéntes segítői igazolványt, karszalagot, szolgálati jelvényt.

A csoportvezető megválasztása

23. A csoport, az alegység tevékenységét a megválasztott csoportvezető, alegységparancsnok (a továbbiakban egységesen: csoportvezető) irányításával végzi.
24. A csoportvezetőt és helyettesét a jó szervező, vezetőkészséggel rendelkező önkéntes segítők közül — csoportgyűlésen kell megválasztani. A megválasztáshoz nyílt szavazással egyszerű szótöbbség elegendő.
25. Ha a csoportvezető vagy helyettese feladatát nem tudja ellátni, vagy munkáját elhanyagolja, a csoport tagjainak jogukban áll a megbízást visszavonni. A megbízás visszavonása a csoportértékezeslen történik. A visszahíváshoz a csoport tagjai többségének egyetértése szükséges. A visszahívást az irányításért felelős is kezdeményezheti.
26. A csoportvezető:
 - a) kapcsolatot tart az irányításért felelős személlyel;
 - b) tervezi, szervezi a csoport szolgálatát;
 - c) végzi az önkéntes segítők eligazítását, szolgálat közbeni ellenőrzését és beszámoltatását;
 - d) részt vesz az önkéntes segítők soron kívüli feladat végrehajtására történő kiértékelésében;
 - e) neveli a csoport tagjait a szolgálati és állampolgári felelősségre;
 - f) szoros kapcsolatot tart az illetékes önkéntes segítői tanácsadói csoporttaggal, külön megbízás alapján a helyi

párt-, KISZ-, állami-, társadalmi- és gazdasági szervezetekkel;

- g) intézi a szolgálattal kapcsolatos anyagi-pénzügyi teendőket;
 - h) javaslatot tesz a csoport tagjainak elismerésére, elmarasztalására;
 - i) közli az önkéntes segítőkkel kapcsolatos rendkívüli eseményeket az irányításfelelőssel;
 - j) vezeti a csoportnaplót.
27. A csoportvezető akadályoztatása esetén (betegség, iskola, huzamosabb távollét) a csoportvezető feladatait, a csoportvezetőre érvényes jogkörrel, helyettese látja el.

Az önkéntes segítői szolgálat megszűnése

28. Az önkéntes segítői szolgálat megszűnése történhet:

- kérelem,
 - visszahívás vagy
 - kizárás
- útján.

a) Kérelemre szűnik meg az önkéntes segítői szolgálat, ha az önkéntes segítő:

- a területéről elköltözött vagy munkahelye megváltozott és új lakó- vagy munkahelyén nem kíván önkéntes segítői szolgálatot ellátni;
- betegségéből eredően a feladatok ellátására véglegesen alkalmatlanná vált;
- hivatásos katonai vagy más fegyveres szolgálatot vállalt;
- munkásőri szolgálatot vállalt;
- olyan munkakörbe került, hogy a feladatok elvégzését nem tudja vállalni, illetve új munkaköre kizáró ok;
- egyéb ok miatt további szolgálatot nem kíván ellátni.

- b) Vissza kell hívni az önkéntes segítőt, ha:
- politikai, erkölcsi magtartása kifogás alá esik;
 - szolgálatát sorozatosan hanyagul látja el;
 - munkahelyén munkáját elhanyagolja.
- c) Ki kell zárni az önkéntes segítőt, ha:
- a feladatok ellátását megtagadja;
 - önkéntes segítői megbízatásával visszaél;
 - bűncselekményt követ el (gondatlan vétség esetén a kizárástól egyéni elbírálás alapján el lehet tekinteni).

Sorkatonai szolgálat teljesítése, huzamosabb ideig tartó gyógyintézeti kezelés vagy egyéb ok (külföldi munkavállalás stb.) esetén az önkéntes segítői jogok és köteleességek gyakorlását szüneteltetni kell. Ezen időre az önkéntes segítő szolgálati jelzéseit (jelvény, igazolvány, karszalag) az irányításért felelős megőrzésre átveszi. A szüneteltetés időtartamát — az okok megszűnésekor a szolgálat azonnali folytatása (1 hónap) esetén — az önkéntes segítői szolgálati időbe be kell számítani.

29. Az önkéntes segítői szolgálat kérelemre történő megszűnése esetén az irányító szerv vezetője, parancsnoka — a tevékenység elismeréséről — adjon ki igazolást annak, aki legalább két éven keresztül eredményesen teljesítette kötelezettségeit.
30. A visszahívást a csoport tagjainak többsége, a csoport irányításáért felelős vagy az ajánló szerv kezdeményezheti.
31. Kizárást a csoport irányításáért felelős javaslatára az irányító szerv vezetője, parancsnoka rendeli el.
32. Az önkéntes segítői szolgálat megszűnését a csoport tagjai előtt ismertetni kell. A szolgálat megszűnéséről — ok feltüntetésével — az ajánló szervet értesíteni kell. Szükség esetén lehet kérni új személyek ajánlását.
33. Lakhely-, vagy munkahelyváltozás esetén — ha az önkéntes segítő az új helyen folytatni kívánja tevékenységét —

erről a területileg illetékes irányító szervet hivatalosan értesíteni kell. Ezzel egyidejűleg kell megküldeni az önkéntes segítő igazolványát, személyi anyagát és tevékenységének rövid értékelését. Az átvétel kérdésében a megkérsett szerv vezetője, parancsnoka dönt. Átvételkor a szolgálatban töltött idő folyamatosságát 1 hónapon belüli jelentkezés esetén biztosítani kell.

34. Az önkéntes segítői megbízatás megszűnésekor az igazolványt, jelvényt, karszalagot és egyéb felszerelést a csoport irányításáért felelős vonja be.

A szolgálat megszűnésekor figyelmeztetni kell az önkéntes segítőt az államtitok és a szolgálati titok megtartására. Az igazolványt — a személyi anyagokkal együtt — az irányító szerv vezetőjéhez, parancsnokához kell felterjeszteni irattározásra.

III.

AZ ÖNKÉNTES SEGÍTŐK JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI

35. Az önkéntes segítő jogosult:

- a) az irányító szerv felkérésére közreműködni a lakosság körében végzett oktató, felvilágosító és jogpropaganda munkában;
- b) az állampolgárokat felhívni a jogsértő magatartás abbahagyására;
- c) bűncselekmény elkövetésén tettenért vagy körözött személyeket elfogni és a legközelebbi rendőrnek, határőrnek, vagy rendőri-, határőrizeti szervnek átadni;
- d) gépjárművet igénybe venni — az államhatalom és az államigazgatás legfelsőbb szervei, a fegyveres erők, továbbá a belügyminiszter által meghatározott állami- és társadalmi szervek vezetőinek, valamint más államok külképviseleti hatóságainak megkülönböztetett jelzésű járművei kivételével — szökött bűnöző, határsértő kézrekerítése, baleset áldozatának történő segítségnyújtás érdekében;

- e) a helyi tanácsi vagy rendőri szervhez bekísérni azokat a személyeket, akik koruknál, állapotuknál fogva védelemre szorulnak;
- f) gyanúsán viselkedő vagy jogsértést elkövető személyt személyazonosságának igazolására felszólítani, az igazolás megtagadása esetén előállítani;
- g) bűncselekmény vagy szabálysértés esetén a járműveket megállítani, az okmányokat (személyi- és vezetői igazolvány, forgalmi engedély) ellenőrizni;
- h) közúti forgalomban részt vevő járműveket a d) alpontban foglaltak kivételével megállítani a jármű állapotának, biztonsági berendezéseinek és az okmányok (személyi- és vezetői igazolvány, forgalmi engedély, menetlevél stb.) ellenőrzése céljából;
- i) szolgáltatának teljesítése közben szolgálati célra vállalatok, hivatalok, intézmények és egyéb szervek telefonjait igénybe venni;
- j) a rend fenntartásához, illetve intézkedéséhez a katonai rendészeti szervek, járőrök segítségét kérni;
- k) a határsávban tartózkodásra jogosító engedély érvényességéről meggyőződni;
- l) a határvizeken, folyókon, tavakon a víziközlekedés szabályait ellenőrizni, halászokat, horgászokat igazoltatni engedéllyel nem rendelkezőket a tevékenységük megszüntetésére felszólítani;
- m) környezetet és természetet károsító cselekmény észlelése esetén intézkedni;
- n) kérelemmel, panasszal fordulni a Belügyminisztérium bármely szervéhez vagy az őt ajánló szervhez;
- o) a szabálysértést elkövető személyeket figyelmeztetni, illetőleg feljelenteni.

36. Az önkéntes segítő köteles:

- a) a rendőrséget, a határőrséget, az állam- és közbiztonság védelmében, fenntartásában, az állam belső rendjének védelmében, a bűnözés elleni harcban, a közrend vé-

delmében, a közlekedés rendjének biztosításában, az igazgatásrendészet ellátásában, az államhatár őrizetében segíteni;

- b) példát mutatni a munkában, a társadalmi tevékenységben és a magánéletben;
 - c) intézkedései alkalmával a törvényességet megtartani és megtartatni;
 - d) szolgálat során fegyelmezett magatartást tanúsítani;
 - e) szolgálatban a karszalagot, illetve szolgálati jelvényt viselni, magánál tartani az önkéntes segítői igazolványt. A karszalag és az önkéntes segítői jelvény viselése alól esetenként felmentést — a szolgálati feladatoktól függően — az irányításért felelős adhat;
 - f) nevelni az állampolgárokat a törvények előírásainak, a társadalmi együttélés szabályainak betartására;
 - g) védeni a társadalmi tulajdont, az állampolgárok személy és vagyonbiztonságát;
 - h) a szolgálat ellátása során a csoportvezető vagy helyettese utasításainak eleget tenni;
 - i) az ajánló szerv (kollektíva) felkérésére a tevékenységéről beszámolni a titoktartási kötelezettség betartása mellett;
 - j) az intézkedő katonai rendészeti járőrök részére — azok kérésére — segítséget nyújtani;
 - k) részt venni az állampolgárok — kiemelten a fiatalok — hazafias honvédelmi nevelésében.
37. Az önkéntes segítő szolgálatának ellátása során hivatalos személy.
38. Az önkéntes segítő az intézkedés megkezdése előtt köteles magát szolgálatba helyezni. Tegye fel a karszalagját, vagy mutassa fel az önkéntes segítői igazolványát és hangosan közölje, hogy szolgálatba lépett. Ha a késedelem veszéllyel jár, az intézkedést megelőzően határozott formában „A törvény nevében!” felszólítást használjon, hivatkozzon „Önkéntes segítői” szolgálatára.

Az önkéntes segítő a számára engedélyezett önvédelmi fegyvert szolgálatba magával viheti, de csak jogos védelem és végszükség esetén használhatja.

IV.

AZ ÖNKÉNTES SEGÍTŐK FELADATAI

Az állam biztonságát érintő kérdésekben

39. Az önkéntes segítő szóban, távbeszélőn vagy egyéb úton azonnal jelentse, ha:

- összeesküvés,
- lázadás,
- kártevés,
- rombolás,
- merénylet,
- hazaárulás,
- kémkedés,
- nagyobb nyilvánosság előtt vagy csoportosan elkövetett izgatás,
- terrorcselekmény,
- légi jármű hatalomba kerítése

előkészületéről, vagy ilyen bűncselekmény elkövetésének gyanújáról szerez tudomást.

40. Az önkéntes segítő jelezze:

- a) a határ területén (általában a határtól számított 20 km mélységű területsávban) tartózkodó idegen gyanús személyeket, és ha az ország területéről kifelé irányuló vagy befelé történt tiltott határátlépésről szerez tudomást. Ha a késedelem veszéllyel jár, a gyanús személyt igazoltassa, szükség esetén fogja el és a legközelebbi rendőrnek, határőrnek vagy rendőri-, határőrizeti szervnek adja át.

- b) az ellenséges politikai célzattal összejáró vagy egymással politikai szempontból gyanús kapcsolatot tartó személyeket, galerikbe tömörült fiatalokat;
 - c) a zenekarok köré, klubokba és egyéb ismeretlen célzatú laza csoportosulásokba tömörült személyek körében észlelt ellenséges vagy politikailag nem kívánatos jelenségeket;
 - d) ha ellenséges propaganda anyag (sajtótermék, rölpap, magnetofon vagy video-felvétel stb.) készítéséről, terjesztéséről, ellenséges tartalmú falraírásokról értesül vagy ilyet tapasztal;
 - e) ha izgatás büntettét megvalósító egyéb magatartásokról (a magyar- és más államok, továbbá a nemzetközi munkásmozgalom zászlójának beszenyezéséről, megrongálásáról, emlékművek meggyalázásáról, a párt-, a kormány vezetőit, tagjait, a szocialista tábor országait, illetve azok vezetőit lealacsonyító becsmérlésről), szerez tudomást;
 - f) a katonai laktanyák, szállítmányok, gyakorlatok és objektumok környékén tapasztalt rendellenességeket, megnyilvánulásokat;
 - g) ha olyan objektumok fényképezéséről szerez tudomást, amelyek fényképezését illetékes hatóság megtiltotta;
 - h) a rémhírterjesztést, ellenséges kijelentéseket, megnyilvánulásokat;
 - i) a külföldre utazás és a külföldön tartózkodás szabályainak kijátszására, valamint az embercsempészésre irányuló gyanús körülményeket.
41. A feladatok végrehajtása során körültekintő gondossággal a megadott szempontok figyelembevételével a titoktartásra vonatkozó szabályok szigorú betartásával járjon el.

Közbiztonsági és bűnüldözési feladatok

42. Az önkéntes segítő a közbiztonsági és a bűnüldözési feladatok ellátása során jelentse:

- a) körözött személy megjelenését (ha a késedelem veszéllyel jár, fogja el és állítsa elő);
- b) bűncselekményekre (lopás, betörés, sikkasztás, hűtlen és hanyag kezelés, rongálás, korrupciós jellegű jogsértések stb.) utaló jelenségeket, a jövedelemmel arányban nem álló nagyobb költekezést;
- c) ha bűncselekményből, csempészésből származó tárgyak eladásáról, megőrzéséről, tiltott szerencsejátékot folytató személyekről szerez tudomást;
- d) visszaeső bűnözők, büntetés hatálya alatt álló és garázda személyek tevékenységét;
- e) ha az ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági objektumokban, építkezéseknél és egyéb munkálatoknál a felszerelések, berendezések, anyagok, termények és egyéb értékek kezelése nem biztonságosan történik.

43. Az önkéntes segítő bevonható:

- a) csavargó, eltűnt, intézetből, szülői házból szökött, hajléktalan, felügyelet nélküli, erkölcsi, testi vagy szellemi fejlődésben veszélyeztetett fiatalkorúak, gyermekek felkutatásába;
- b) gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok teljesítésébe;
- c) utógondozási részfeladatok ellátásába;
- d) nyílt nyomozási munkába részfeladatok elvégzésére (tanúkutatás, adatgyűjtés, bizonyítási kísérlet helyszínbiztosítása);
- e) bűncselekmények helyszínének biztosításába;
- f) közbiztonság szempontjából fertőzött helyek környékének figyelésébe, rablás, ittas személyek sérelmére elkövetett bűncselekmények megelőzésébe;
- g) áruházakban, piacokon, bizományi áruházaknál, pályaudvarokon, tömegközlekedési eszközökön, figyelőszolgálat ellátására, a lopások megelőzésére;
- h) a bűnözést elősegítő okok és körülmények kutatásába, azok megszüntetését szolgáló javaslatok kidolgozásába;

- i) környezettanulmányok elkészítésébe;
- j) őr, járőr, vagy mozgóőri szolgálat ellátásába;
- k) tömegmegmozdulásokon, politikai, kulturális és sportrendezvényeken felügyeleti szolgálat és biztosítási feladatok ellátásába;
- l) üzletek, objektumok, autóparkolók, kerékpármegőrzők és egyéb helyek figyelés alatt tartásába;
- m) szórakozóhelyek, parkok rendjének ellenőrzésébe;
- n) feltételes szabadságra bocsátott, szigorított őrizetből ideiglenesen elbocsátott, mellékbüntetés hatálya és pártfogó felügyelet alatt álló, rendőrhatalósági kényszerintézkedés alá helyezett személy ellenőrzésébe;
- o) előállított, elfogott személyek biztonságos őrzésébe;
- p) körözött, eltűnt személyek, prostituáltak, kerítők, titkos találkahelyek felkutatásába;
- q) légirendészeti feladatok végzésébe;
- r) munkahely- és lakcímregisztrációs feladatok végzésébe;
- s) kmb irodán ügyeleti és ügyfélfogadási feladatok ellátásába;
- t) környezet- és természetvédelmi feladatok ellátásába;
- u) rendszeresen alkoholizáló életmódot folytató személyek felkutatásába;
- v) tűzvéz, árvíz és más elemi csapás esetén őrzési feladatokba, mentési munkálatokba.

Határőrizeti feladatok

- 44. Az önkéntes segítő határőrizeti szolgálat ellátása érdekében bevonható:
 - a) határsértők áthaladási csomópontjainak, menetvonalának figyelésébe, megbúvársra alkalmas területek, tereptárgyak átkutatásába;

- b) légieszköz leszállására alkalmas helyek figyelés alatt tartásába;
- c) kisebb forgalmú utakon okmányellenőrzési feladatokba, körözött járművek megfigyelésébe, feltartóztatásába;
- d) pályaudvarok, vonatra való felugrásra alkalmas helyek figyelésébe, gyanús, körözött személyek felderítésébe;
- e) határátkelőhely és körzetének figyelés alatt tartásába, meghatározott terepszakasz őrzésébe;
- f) vasútállomások, autóbusz megállóhelyek ellenőrzésébe, gyanús személyek igazoltatásába;
- g) határsávban, határvízen, a határ közelében dolgozók, közlekedők tevékenységének figyelésébe, biztosításába;
- h) határátkelőhelyek rendjének biztosítása során kiegészítő feladatok ellátásába;
- i) határrend-sértések felderítésébe, jelentésébe;
- j) előállított, elfogott személyek biztonságos őrzésébe, helyszínbiztosításba;
- k) járőr, őr vagy mozgóőri szolgálat ellátásába;
- l) határsértők, csempészek felkutatása érdekében nyílt nyomozási munkába részfeladatok elvégzésére (tanú-kutatás, adatgyűjtés, bizonyítási kísérlet, helyszínbiztosítás).

Közlekedési, vízi- légi rendészeti feladatok

45. Az önkéntes segítő a feladatok ellátása során:

- a) vegyen részt a közúton történő rendezvények biztosításában (útzáras, forgalomelterelés, parkolás segítése, stb.);
- b) ellenőrizze a közlekedési szabályok megtartását, annak megsértőit figyelmeztesse, súlyosabb esetben tegyen feljelentést;
- c) részesítse elsősegélyben a közlekedési balesetek sérültjeit, értesítse a mentőket, a rendőrséget (határőrséget),

biztosítsa a helyszínt, jegyezze fel a tanúk adatait, súlyos baleset esetén tartsa vissza az orvosi segítségre nem szoruló sértetteket, gyanúsítottakat, tanúkat;

- d) vegyen részt a közúti-, vízi közlekedésben résztvevő járművek ellenőrzésében;
- e) a forgalom biztonságára zavarólag ható vagy azt veszélyeztető jelenségről, cselekményről adjon tájékoztatást, ha módjában áll, gondoskodjon annak megszüntetéséről;
- f) működjön közre a nagyforgalmú csomópontok, útkereszteződések forgalmának irányításában, forgalmi akadályok, torlódások esetén határozottan intézkedjen a közlekedés zavartalan helyreállítására;
- g) a közhasználatú járművek nagyforgalmú megállóhelyein biztosítsa a rendet, segítse a fel- és leszállás zavartalanságát;
- h) segítse az átkelőhelyeken a gyalogosok közlekedését;
- i) vegyen részt körözött gépjárművek felkutatásában, közlekedési eszközök lopásainak, fosztogatásainak megelőzésében;
- j) ellenőrizze a közúti-, vízi közlekedési eszközök szabályos parkolását, tárolását.

Igazgatásrendészeti feladatok

46. Az önkéntes segítő jelezze, ha tudomást szerez:

- a) személyi igazolvánnyal nem rendelkező, vagy lejárt személyi igazolványt használó, lakcím bejelentését elmulasztó, határsávban jogtalanul tartózkodó személyről;
- b) engedély nélkül fegyvert, lőszert, robbanóanyagot tartó, azokat előállító, az engedélyezett céltól eltérően használó személyekről;
- c) hivatalos okmányok (személyi igazolványok, útlevelek stb.) hamisításáról;

Az önkéntes segítő bevonható:

- d) személyi igazolványok kiosztásába, cseréjébe, a 14 évesek személyi igazolvánnyal való ellátásába;
 - e) szabálysértési és rendészeti ügyekben adminisztrációs munkába, a helyi lakcímnnyilvántartás ellenőrzésébe;
 - f) társas vadászatok szabályai megtartásának ellenőrzésébe;
 - g) utcák, terek, parkok, ligetek, csarnokok és más nyilvános helyek tisztaságának ellenőrzésébe.
47. Az önkéntes segítő készütségi szolgálat, riadó vagy rendkívüli esemény idején külön eligazítás alapján végezze feladatait.
48. A különböző területen foglalkoztatott csoportok általában, valamint külön megbízás alapján ellátják az állambiztonsági, bűnügyi, közbiztonsági, közlekedési (közúti, vízi, légi) igazgatásrendészeti és határőrizeti feladatokat is.
49. Az önkéntes segítőt nem illeti meg:
- a) a fegyverhasználati jog, kivéve a jogos védelem és végszükség esetét, amennyiben fegyverviselésre jogosult;
 - b) a kényszerítő eszköz alkalmazásának joga, kivéve a jogszerű előállítás során tanúsított ellenállás leküzdésére alkalmazott testi kényszert. Egyéb kényszerítő eszközt, illetve azt helyettesítő tárgyat csak jogos védelem és végszükség esetén, illetve rendőrrel, határőrrel közös szolgálatban, parancsra használhat;
 - c) a helyszíni bírságotlasi jog;
 - d) szolgálatilag a határsávba belépés, ha nem ott lakik;
 - e) a fegyveres erők és a fegyveres testületek hivatásos állományú tagjaival szemben az előállítás, egyenruhát viselő tagjaival szemben pedig az igazoltatás joga.
50. Az önkéntes segítő nem vonható be:
- a) titkosnak minősített ügyviteli munkába, titkos iratok kézbesítésébe;

- b) razzia esetén önállóan zárásba vagy kutatásba;
- c) fogvatartott (őrizetes, előzetes letartóztatásba helyezett) személy őrzésébe, kísérésébe, fiatalkorúak kivételével.

V.

AZ ÖNKÉNTES SEGÍTŐI SZOLGÁLAT ELLÁTÁSA

A szolgálat tervezése, végrehajtása

51. A munkáltató [a 26/1975. (X. 14.) MT sz. rendelet 9. §-ában foglaltak alapján] az önkéntes segítőt a továbbképzésen való részvételre vagy rendkívüli szolgálati feladat ellátására — az irányító szerv vezetőjének javaslatára — évente legfeljebb 3 munkanapra a munkavégzés alól köteles felmenteni; részére a teljes mulasztott munkaidőre az átlagkereset jár.
52. Az önkéntes segítő évi 192 óra szolgálatra vehető igénybe. Kérésére többet és kevesebbet is teljesíthet, de évi 50 óránál a teljesített szolgálati idő kevesebb nem lehet. A szolgálati órákat a helyi adottságoknak, körülményeknek és az önkéntes segítő elfoglaltságának figyelembevételével kell tervezni, amely egy-egy szolgálatteljesítés során 2 óránál kevesebb nem lehet.
53. A szolgálatot az 52. pontban foglaltak figyelembevételével az irányításért felelős eligazítása alapján a csoportvezető előre egy hónapra tervezi.
54. A szolgálat teljesíthető
 - a) önállóan, egyedül,
 - b) egyenruhás vagy polgári ruhás rendőrrel, határőrrel, munkásőrrel,
 - c) két vagy több önkéntes segítő, rendőr vagy határőr nélkül,
 - d) ifjúságdistával, közterületi felügyelővel, mező-, vad-, hal-, gát-, természetvédelmi és csatornaőrrel.

55. Az önkéntes segítő szolgálatban szeszes italt nem fogyaszt-hat, ittasan szolgálatba nem indítható, magát szolgálatba nem helyezheti.

Rendőrrel, határőrrel, munkásőrrel vagy közterületi fel-
ügyelővel közösen teljesített szolgálat esetén a rendőr, ha-
tárőr, munkásőr illetve közterületi felügyelő a parancsnok.
Két vagy több önkéntes segítő együttes szolgálata esetén
járőrvezetőt kell kijelölni. Ifjúgárdistával végzendő szol-
gálat esetén az önkéntes segítő a járőrvezető. Mező-, vad-,
hal-, gát-, természetvédelmi és csatornaőrrel teljesítendő
szolgálat esetén az a járőrvezető, akinek a felettes szerve
az együttesen teljesítendő szolgálati feladatokat meghatá-
rozza.

56. Amennyiben az önkéntes segítő rendőrrel, határőrrel
együttesen lát el szolgálatot és ez idő alatt intézkedésre ke-
rült sor, a jelentést, feljelentést a rendőr, a határőr köteles
elkészíteni.

57. Ha az önkéntes segítő önállóan teljesített szolgálatot, az
alábbiak szerint kell eljárni:

- a) a szolgálat (intézkedés) befejezése után legrövidebb
időn belül az irányításért felelőssel köteles szóban kö-
zölni a történeteket, aki a tények megváltoztatása nélkül
köteles a jelentést, a feljelentést elkészíteni és az ön-
kéntes segítővel aláíratni. A jelentésben, a feljelentés-
ben fel kell tüntetni a készítő nevét, rendfokozatát;
- b) az önkéntes segítő az intézkedéseiről a csoportvezető-
nek köteles beszámolni;
- c) az irányításért felelősnek vagy az irányító szervnek kö-
teles haladéktalanul jelenteni, ha sérelmére hivatalos
személy elleni erőszakot követtek el, vagy ha szolgálá-
ta során személyi sérülést okozott.

58. Az önkéntes segítő nem kötelezhető arra, hogy az irányító
szerv működési területén kívül lásson el szolgálatot. Bűn-
cselekményt vagy szabálysértést elkövető személlyel szem-
ben az ország területén bárhol intézkedhet.

59. Az önkéntes segítő saját tulajdonát képező kiképzett —
minősítő vizsgával rendelkező — kutyáját szolgálatba ma-

gával viheti, de személy ellen csak jogos védelem és végszükség esetén alkalmazhatja.

60. Ha szolgálatának ellátása során sérülést okozott, köteles elsősegélyt nyújtani és orvosi ellátásról gondoskodni.

Önkéntes segítő eligazítása, beszámoltatása, ellenőrzése

61. Az irányításért felelős a csoportvezetőt havonta legalább egy alkalommal a reá vonatkozó mértékben tájékoztassa a területük közbiztonsági, határőrizeti helyzetéről és igazítsa el a következő hónap fő feladataira, a szolgálatszervezés, szervezés szempontjaira. A határterületen a tájékoztatóra az irányításért felelősök kölcsönösen hívják meg egymást. A tájékoztatás alapján kell a következő hónap szolgálatát tervezni és ellátni.
62. A szolgálat megkezdése előtt az önkéntes segítő részére a csoportvezető vagy helyettese — fontosabb, bonyolultabb, vagy rendkívüli feladat esetén az irányításért felelős vagy annak előljárója — tartson eligazítást. Az eligazításon az önkéntes segítő ruházatát és felszerelését is ellenőrizni kell.
63. Az önkéntes segítőt a csoportvezető rendszeresen, de havonta legalább egyszer számoltassa be a tevékenységéről.
64. A csoportvezető negyedévenként értékelje a csoport munkáját, az eredményeket, a hiányosságokat, és határozza meg a soron következő feladatokat. Az értékelésen az irányításért felelős legyen jelen és észrevételeivel segítse a csoport munkáját.
65. Az önkéntes segítő szolgálat közbeni ellenőrzése az irányításért felelősnek is kötelessége. Az ellenőrzéssel is biztosítani kell, hogy az önkéntes segítő szolgálatát a megadott helyen és időben az előírtak szerint lássa el.

A tanácskozások rendje

66. Az irányító szerv vezetője (rendőr-főkapitányság illetékes osztályvezetője, rendőrkapitányság vezetője, határőrkerü-

let parancsnoka) évente értékelje a csoportok irányításáért felelős személyek munkáját és határozza meg a további feladatokat.

67. A csoportok vezetői részére évente — a tárgyévet követő első negyedévben — összevontan tanácskozást kell tartani, ahol az irányító szerv vezetője vagy helyettese értékelje a csoportok munkáját.
68. A tanácskozást ünnepélyessé kell tenni, arra meg kell hívni a területi párt-, KISZ-, tanácsi-, állami- és gazdasági szervek vezetőit, a rendőrség, a határterületen a határőrség képviselőjét. A tanácskozás alkalmával kell elismerni a folyamatosan eredményesen dolgozó csoportvezetők munkáját, illetve átadni a szolgálati idő után járó kitüntető jelvényeket.

VI.

ÖNKÉNTES SEGÍTŐ KÉPZÉSE, TOVÁBBKÉPZÉSE

69. A fogadalmat tett önkéntes segítőt az irányításért felelős köteles felkészíteni feladata ellátására és ismertetni jogait, kötelességeit. A felkészítésre 16 órát kell biztosítani. A felkészítésbe bevonható a csoportvezető (helyettese) vagy a tanácsadói csoport tagja.
70. Felkészülés után az önkéntes segítőt az irányításért felelős előtt köteles beszámolni az elsajátított anyagból. A beszámoltatáson vegyen részt a csoportvezető (helyettese) is. Csak az az önkéntes segítőt állítható szolgálatba, aki jogait, kötelességeit, a szolgálatellátás módjait jól ismeri.
71. A továbbképzési összevonásokat az irányító szerv vezetőjének parancsa alapján, az általa jóváhagyott, 1 évre szóló tematika és oktatási terv szerint kell megszervezni. A továbbképzésre évi 24 órát kell tervezni, amelyből 6 órát politikai oktatásra, tájékoztatásra, 18 órát szakmai képzésre kell fordítani. Az oktatásban eltöltött órák nem számolhatók el szolgálati időnek.

72. Az önkéntes segítő továbbképzésére a szolgálatba indulása előtti eligazításokat is fel kell használni, hogy megismerje a szolgálatellátást érintő új jogszabályokat és rendelkezéseket.
73. A továbbképzési összevonásokat az irányító szerv, a kmb, a csoport székhelyén, tájegységenként vagy szakáganként kell megtartani. Az oktatás tematikájának, időpontjának és helyének meghatározásánál a csoportok összetételét, érdekeit, lehetőségeit figyelembe kell venni.
74. A csoportok irányításáért felelősök az oktatást úgy szervezzék meg, hogy a csoport tagjai a Belügyminisztérium munkájának segítségével kapcsolatos feladatokat, azok végrehajtásának módját valamennyi szakterületre nézve a szükséges mértékben megismerjék.

VII.

AZ ÖNKÉNTES SEGÍTŐ ELISMERÉSE, ELMARASZTALÁSA

75. Azt az önkéntes segítőt, aki példásan teljesíti vállalt kötelezettségeit, illetve tevékenysége eredményesen segíti a Belügyminisztérium szerveinek munkáját, kitüntetésben, pénz- vagy tárgyjutalomban, dícséretben lehet részesíteni az alábbiak szerint:
- a) szóbeli dícséret a csoport előtt a csoportvezető által;
 - b) köszönetnyilvánítás a csoport előtt az irányításért felelős által;
 - c) köszönőlevél az ajánló szerv (kollektíva) részére az irányító szerv vezetője által;
 - d) javaslat elismerésre az önkéntes segítő munkahelye vagy pártszerve felé az irányító szerv vezetője által;
 - e) pénz- vagy tárgyjutalom, oklevél a BM Határőrség országos parancsnoka, megyei rendőr-főkapitányság vezetője, rendőrkapitányság vezetője, határőrkerület parancsnoka által;

- f) kitüntető jelvény adományozása a belügyminiszter által;
 - g) kitüntetés adományozása az Elnöki Tanács, illetve a belügyminiszter által.
76. Az állam- és közbiztonság védelmét, a határőrizet ellátását önként segítők tevékenységének népszerűsítése, elismerése érdekében az irányító szervek vezetői az érvényben levő utasítások, belügyi rendelkezések szerint kötelesek eljárni.
77. Azt az önkéntes segítőt, aki szolgálatát hanyagul, felületesen látja el vagy fegyelemsértést, súlyosabb megítélés alá eső szabálysértést, illetve bűncselekményt követ el, az alábbiak szerint kell elmarasztalni:
- a) szóbeli figyelmeztetés a csoportvezető által;
 - b) szóbeli megrovás a csoport tagjai előtt a csoportvezető által;
 - c) szigorú megrovás a csoport tagjai előtt az irányításért felelős által;
 - d) szigorú megrovás írásban és az ajánló kollektíva írásbeli értesítése a felelősségre vonásról az irányító szerv vezetője által;
 - e) visszahívás az ajánló szerv (kollektíva) és a csoport tagjai által;
 - f) kizárás az önkéntes segítői csoportból az irányító szerv vezetője által.

Az elmarasztalást megalapozó ténymegállapítás ellen 8 napon belül nem halasztó hatályú panaszt lehet tenni az irányító szerv vezetőjéhez. A panaszt 30 napon belül az irányító szerv vezetője, illetve ha az elmarasztalást ő alkalmazta, szolgálati felettese bírálja el.

78. Az elismerés, illetve az elmarasztalás során a fokozatosság elvét be kell tartani.
79. Az elismerés, illetve az elmarasztalás előtt az ajánló szerv véleményét is ki kell kérni. Az elismerésről és elmarasztalásról e szervek vezetőit írásban értesíteni kell. Az értesítés másolati példányát az önkéntes segítő iratanyagába kell elhelyezni.

VIII.

ANYAGI ELLÁTOTTSÁG

80. Valamennyi önkéntes segítőt el kell látni:

- a) szolgálati igazolvánnyal,
- b) szolgálati jelvénnel,
- c) karszalaggal,
- d) önkéntes segítői kézikönyvvel,
- e) jegyzetkönyvvel,
- f) jelsípval.

A fentiekben túlmenően a tanácsadói csoport tagjait megbízólevéllel is el kell látni. A szolgálat ellátásához a körülményektől függően az egység készletéből esőköpenyt, gumicsizmát, távcsövet, kerékpárt, segédmotor-kerékpárt, elemlámpát, jelzőtárcsát, egyes esetekben kézi távbeszélő készüléket, erre kiképzett önkéntes segítőnek rádiót is lehet kiadni. Indokolt esetben rendőrrel, határőrrel közös szolgálat esetén az irányító szerv vezetője engedélyezheti az önkéntes segítő gumibottal és könnyfakasztó gázszórópalackkal történő ellátását a szolgálat időtartamára.

81. Ha az önkéntes segítő szolgálati feladatát saját tulajdonát képező közúti vagy vízijárművel teljesíti, a Belügyminisztériumtól a vonatkozó rendelkezéseknek megfelelő költségtérítés illeti meg.
82. A szolgálati ténykedésből adódó költségeket (útiköltség, napidíj, fényképkészítési költség, ruhakoptatási juttatás stb.) az érvényben levő rendelkezéseknek megfelelően az irányító szerv ellátmányából kell biztosítani.
83. Ha az önkéntes segítőt szolgálata ellátása során anyagi károsodás éri vagy önhibáján kívül ő idéz elő anyagi kárt, a felmerülő költségeket az érvényben levő rendelkezéseknek megfelelően a Belügyminisztérium viseli.
84. Hideg évszakokban a szolgálatot teljesítő önkéntes segítőt az előírt feltételek (a $+4^{\circ}\text{C}$ -ot a várható középhőmérséklet

nem haladja meg és a szabadban töltött szolgálat a 4 órát meghaladja) fennállása esetén melegítő itallal kell ellátni. A melegítő italt a csoportot irányító szerv ellátmányából kell biztosítani.

Jogosultság és eljárás szolgálati baleset esetén

85. Az önkéntes segítő szolgálati eredetű baleset (szolgálati tevékenység végzésével összefüggésben, illetve annak ellátására oda- és hazautazás során történt baleset) esetén jogosult:
- a) a Belügyminisztérium vagy az állami egészségügyi szolgálat legközelebbi intézményeinek igénybevételére;
 - b) ingyenes gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz ellátásra, mentőszállításra és egészségügyi ellátással kapcsolatos utazási költségtérítésre;
 - c) társadalombiztosítási ellátásokra (baleseti táppénz, baleseti járadék, baleseti rokkantsági nyugdíj);
 - d) kártérítésre (elmaradt jövedelem, dologi károk, költségek, stb.).
86. Az előző pont szerinti balesetek a társadalombiztosítási ellátások és állami egészségügyi ellátások tekintetében üzemi, kártérítés szempontjából szolgálati balesetnek minősülnek.
- Az önkéntes segítő a társadalombiztosítási ellátásokra az 1975. évi II. törvény és végrehajtási rendelkezései, gyógyító-megelőző ellátásra a 7/1975. (VI. 1.) EüM sz. rendelet, kártérítésre a 16/1978. (III. 1.) MT sz., a 4/1978. (III. 5.) HM sz. rendeletek és a 7/1979. (BK 4.) sz. belügyminiszteri utasítás szabályai szerint jogosult.
87. A baleset bekövetkezését követően haladéktalanul jegyzőkönyvet kell felvenni — a 35/1981. sz. belügyminiszteri paranccsal kiadott munkavédelmi szabályzatban foglaltak szerint — és azt a társadalombiztosítási ellátásra, valamint a kártérítésre való jogosultság szempontjából (szolgálati összefüggő vagy nem összefüggő) minősíteni kell.

Ennek eredményéhez képest a jegyzőkönyvet és a minősítő határozatot meg kell küldeni az önkéntes segítő munkáltatójához (illetékes társadalombiztosítási kifizetőhelyéhez).

A kártérítési eljárás lefolytatására, a károk megtérítésére — a feltételekhez képest — a 7/1979. sz. belügyminiszteri utasítás 14. pontja szerint illetékes vezető vagy a BM Terv- és Pénzügyi Csoportfőnökség intézkedik.

Az önkéntes segítő szolgálati jelzései

88. Az önkéntes segítő karszalagjának leírása:

Az önkéntes rendőri és határőri karszalag kék, illetve zöld színű, fehér szegéllyel ellátott 45 cm hosszú, 11 cm széles, közepén két sorban fehér betűkkel „ÖNKÉNTES RENDŐR” („...HATÁRŐR”) felirattal.

A csoportvezető karszalagjának felső szegélyénél az „ÖNKÉNTES” szó felett 6 cm hosszú, 1 cm széles arany színű szalag van. A karszalagot szolgálatban a bal felső karon kell viselni.

89. Az önkéntes segítő szolgálati jelvényének leírása:

Az önkéntes rendőr és határőr szolgálati jelvénye ötszög alakú, 30 mm átmérőjű, kék alapon vörös csillag, fogaskerek, búzakalász rátéttel és „ÖNKÉNTES RENDŐR” („HATÁRŐR”) felirattal. A jelvényt bal oldalon a kabáthajtókán kell elhelyezni. Viselése szolgálaton kívül is megengedett.

90. Az önkéntes segítő tulajdonát képező gépkocsin, szolgálat ellátása esetén a szélvédő üvegen a közúton használt „STOP” tábla 10x10 cm nagyságban ŐR (HŐR) feliratú kicsinyített mása helyezendő el.

91. A határ- és egyéb vízen szolgálatot ellátó önkéntes segítő tulajdonát képező csónakon elhelyezendő zászló 40 cm egyenlő szárú fehér háromszög, rajta mindkét oldalon 15 cm magas, 20 cm hosszú, 2 cm széles színvastagságú kék (zöld) rombusz, benne piros betűkkel ŐR (HŐR) felirat.

IX.

AZ ÖNKÉNTES SEGÍTŐI TANÁCSADÓI CSOPORTOK

92. Az önkéntes segítők tevékenységének hatékonyabb ellátása, munkájuk szakszerűbb segítése és koordinálása érdekében a Belügyminisztérium munkájának önkéntes segítői (rendőr, határőr) tanácsadói csoportokat (a továbbiakban: tanácsadói csoport) kell létrehozni.
93. Tanácsadói csoportokat lehet szervezni:
- a) a rendőrségnél:
 - a Belügyminisztérium csoportfőnökségein;
 - a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságokon;
 - a rendőrkapitányságokon.
 - b) a határőrségnél:
 - az Országos Parancsnokságon;
 - a kerületparancsnokságokonszervenként.
94. A tanácsadói csoportok száma szervenként 1—4, létszáma 3—9 fő.
95. Tanácsadói csoport tagja lehet az a nyugállományú rendőr, határőr, tábornok, tiszt, zászlós, tiszthelyettes, aki:
- az állambiztonsági feladatokban,
 - a bűnüldözésben,
 - a közbiztonság- és közlekedés rendjének fenntartásában,
 - az igazgatásrendészeti feladatokban,
 - az államhatár őrzetében
- magas felkészültséggel, kiemelkedő szakismeretekkel, gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezik és vállalja a rendőrség, határőrség munkájának önkéntes aktív segítségét.
96. Nem lehet a tanácsadói csoport tagja az, akit a hivatásos állományból fegyelmi úton bocsátottak el.

97. A tanácsadói csoportok szervezéséért, irányításáért, foglalkoztatásáért:

- a) a Belügyminisztérium csoportfőnökségein, a rendőr-főkapitányságokon, a rendőrkapitányságokon a foglalkoztató osztály vezetője;
- b) a BM Határőrség Országos Parancsnokságon a határügyi, a párt- és tömegszervezeti, valamint az anyagi osztály vezetője;
- c) a határőrkerületeknél a törzsfőnök, a politikai osztályvezető és a pénzügyi-anyagi főnök felelős.

98. A tanácsadói csoportok feladatai:

- a) az önkéntes segítői szolgálattal összefüggő tapasztalatok összegyűjtése, értékelése, javaslattevés a hasznosítható tapasztalatok kiterjesztésére;
- b) megbízás alapján az önkéntes segítők munkájához szükséges szakirodalom kidolgozása;
- c) közreműködés a politikai nevelőmunkával, a honvédelmi, az állam- és közbiztonsági propagandamunkával összefüggő javaslatok kidolgozásában;
- d) az önkéntes segítők felvételre ajánló (delegáló) társadalmi és gazdasági szervekkel való együttműködés erősítése, a felvételi munka javítása;
- e) az önkéntes segítők utánpótlását képező ifjúsági szervezetek (Úttörőgárda, Ifjú Gárda) szakmai tevékenységének segítése;
- f) az önkéntes segítői csoportoknál, az oktató-nevelő munka színvonalának javítása érdekében javaslatok kidolgozásában való részvétel;
- g) a csoportvezetők, szolgálatszervező, eligazító, ellenőrző, beszámoltató, értékelő tevékenységének segítése, az ezzel összefüggő tapasztalatok gyűjtése;
- h) kiképzési, továbbképzési anyagok készítése, illetve ezek készítésében való közreműködés, valamint az oktató-nevelő munkában való aktív részvétel;

i) külön megbízás alapján az önkéntes segítői csoportok tevékenységének ellenőrzése.

99. A tanácsadói csoportokat a tagok szakmai előképzettségének megfelelően úgy kell kialakítani, hogy igazodjon az adott szerv önkéntes segítőinek létszámához, munkaterületenkénti megoszlásához.

ÖNKÉNTES SEGÍTŐI CSOPORTNAPLÓ

TARTALOM

Ezen csoportnapló lapot tartalmaz.

Felfektetve: 19..... év hó nap

..... önkéntes csoport részére

P. H.

.....
a csoport irányításáért felelős

ÚTMUTATÓ A NAPLÓ VEZETÉSÉHEZ

A csoportnapló hivatalos elszámolási okmány, amelyet a csoportvezető vezet, rajta kívül bejegyzést az irányításért felelős és az ellenőrző személyek eszközölhetnek. A csoportnaplót naprakészen, a valóságnak megfelelően kell vezetni. Bejegyzést — a meghatározott rovatok kivételével — tintával vagy golyósíronnal szabad tenni. A naplót biztonságos helyen kell tartani, hogy illetéktelenek kezébe ne kerüljön, ne rongálódjon meg. A betelt naplót az irányító szervnek kell további megőrzés végett átadni. A csoportnapló valóságnak megfelelő vezetéséért a csoport irányítására kijelölt a felelős.

1. A csoport nyilvántartása:

A nyilvántartás rovatait értelemszerűen — a lakcím és munkahely, megjegyzés rovatokat grafitíronnal — kell kitölteni. A nyilvántartásból törölt önkéntes segítők rovatát átlósan kell áthúzni. A megjegyzés rovatba kell feltüntetni az önkéntes segítő lakás és munkahelyi telefonszámát, a rendelkezésre álló közlekedési eszközöket (pl.: gk., mkp., csónak).

2. A szolgálat és események nyilvántartása:

A szolgálat ideje rovatba, havonta előre grafitíronnal a szolgálatteljesítés sorrendjében, egymás alá kell az önkéntes segítők neveit és szolgálati idejét beírni. A szolgálatteljesítés módja és feladata rovatba kell beírni, hogy az önkéntes segítő milyen szolgálati módon, milyen feladatot hajt végre. Ennek bejegyzése a szolgálatba indítás előtt történik (pl.: okmányellenőrző járőr, feladata a kovácsházi keresztút-nál gyalogos személyek ellenőrzése). Ha az önkéntes segítő szolgálatát rendőrrel, határőrrel, munkásőrrel, vagy közterületi felügyelővel közösen látja el, akkor „R”, „H”, „M”, „K” betűjelzést kell a szolgálatteljesítés módjához írni (pl.: járőr „R”).

A szolgálatban történt események rovatba, a szolgálat bejegyzését követően az önkéntes segítő szolgálata alatt történt fontosabb eseményeket kell bejegyezni (elfogások, bekísérések, előállítások, bünyügyi és szabálysértési feljelentések, jelzésadások bűncselekményről stb.).

Ha az önkéntes segítő szolgálati időn kívül helyezi magát szolgálatba intézkedés végett, utólag kell bejegyezni a szolgálatteljesítés idejét, a tevékenységét és a tett intézkedéseket. Ebben az esetben a szolgálatteljesítés módja rovatba „S” betűt kell feltüntetni. Ha az intéz-

kedés egy óránál kevesebb időt vett igénybe, azt egy óra szolgálati időre kell felkerekíteni.

A bejegyzést úgy kell eszközölni, hogy kitűnjön, melyik önkéntes segítő foganasította az intézkedést.

A tárgyhónap szolgálatait kettős aláhúzással kell a következő hónaptól elválasztani.

3. Csoportértekezletek és oktatások nyilvántartása:

Az önkéntes segítő csoportértekezleten, oktatáson való részvételét az alábbi jelzésekkel kell bejegyezni:

X = részt vett,

T = igazoltan távol,

Ø = igazolatlanul távol.

Az értekezlet, oktatás anyaga és ideje rovatban kell feltüntetni a megtartás időpontját és tárgyát (pl.: 1975. 01. 15. „Az önkéntes segítő feladatai közlekedési baleset helyszínén vagy 1975. 05. 12. A havi munka értékelése és a következő hónap fontosabb feladatai.”).

Az óra száma, előadó aláírása rovatba kell beírni a foglalkozás időtartamát, pl.: „2 óra” és a foglalkozásvezető nevét, rendfokozatát, beosztását.

4. A csoport tevékenységének értékelése:

A rovatokban havonként, negyedévenként és évente a szolgálat és események nyilvántartási rovatai alapján kell a szolgálattal, tevékenységgel összefüggő adatokat összesíteni. Az éves összesítést a csoportvezetőnek aláírásával kell hitelesíteni.

5. Az ellenőrző személyek bejegyzései:

A rovatokat értelemszerűen kell kitölteni. A megjegyzés rovatba a csoportvezető a meghatározott feladatok végrehajtásának időpontját jegyezze be.

6. Feljegyzések:

A rovatba a csoport életében történt egyéb eseményeket (pl.: kitüntetés, jutalom, dicséret, elmarasztalás, rendkívüli esemény stb.) kell bejegyezni.

A CSOPORT NYILVÁNTARTÁSA

S.sz.	N É V	Szül. év, hó, nap	Lakcíme	Munkahely	Meg- jegyzés
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					

N É V	Szolgáltatelljesítés		Szolgálat- ban történt események	Tett intézkedések	
	ideje 19..... év				módja (járőr, ór stb.) feladata
	hó nap	órától óráig			

CSOPORTÉRTEKEZLETEK ÉS OKTATÁSOK NYILVÁNTARTÁSA

[illegible]

[illegible]

Általános adatok	Ellenőrzési eredmények és megjegyzések	Ellenőrző személyek

ELLENŐRZŐ SZEMÉLYEK BEJEGYZÉSEI

Ellenőrzés ideje	Az ellenőrzés megállapításai, feladatok	Megjegyzés

FELJEGYZÉSEK

Dátum	A csoport tevékenysége során történt egyéb események

2. számú iratminta

.....
foglalkoztató szerv

.....
irányításért felelős

Neve: szül. éve: 19 év hó nap

Anyja neve: foglalkozása:

Párttag: iskolai végzettsége:..... nyelvismerete:

Lakcíme: Telefon:

Munkahelye (pontos megjelölés):

Az ajánló szerv:

A szolgálat kezdete: év hó nap

A csoportból kivált: év hó nap. Oka:

Csoportvezetőnek megválasztva: év hó nap

Önkéntes segítői igazolvány száma:

3. számú iratminta

Sorszám:

Nyt. szám:

Fénykép helye

.....
saját kezű aláírás

Név:

ÖNKÉNTES

INTÉZKEDÉSRE JOGOSULT

szolgálatának jogszerű teljesítése közben
hivatalos személynek
tekintendő

..... 19 hó-n.

P. H.

.....

aláírás

É R V É N Y E S

19..... december 31-ig

Feljegyzés (fogadalmótétel ideje, elismerés, elmarasztalás stb.):

.....
kiállító szerv

I G A Z O L Á S

Igazolom, hogy
elvtárs a Belügyminisztérium önkéntes társadalmi se-
gítőjeként 19 év hó
.....-tól, 19 évhó-ig,
mint önkéntes
teljesített szolgálatot.

Eddig végzett munkájáért ezúton is köszönetet mon-
dok. Kérem, hogy a Belügyminisztérium szerveinek
munkáját a jövőben is támogassa.

..... 19 év hó nap.

P. H.

.....
szerv vezetője

5. számú iratminta

.....
szerv megnevezése

Szám: /19.....

Tárgy: Önkéntes segítő munkavégzés alóli
felmentésének kérése

.....
Kérem igazgató (elnök) elvtársat, hogy önkéntes rendőri (határőri) szolgálati feladatok végrehajtása végett 19..... év hó nap órától óráig terjedő időre az Ön által vezetett vállalat (üzem) alkalmazásában levő önkéntes rendőrt (határőrt) a 26/1975. (X. 15.) MT számú rendelet 9. § alapján szíveskedjék a munkavégzés alól felmenteni és szolgálatra (oktatásra) történő megjelenését lehetővé tenni.

A tett intézkedését előre is köszönöm.

....., 19..... év hó nap

P. H.

.....
szerv vezetője

6. számú iratminta

.....
szerv megnevezése

I G A Z O L Á S

A 26/1975. (X. 15.) MT számú rendelet 9. §-ára való hivatkozással igazolom, hogy név-i lakos önkéntes rendőr (határőr) a mai napon órától óráig a fenti hatóságnál szolgálatot teljesített (oktatásban részt vett).

Az igazolást a munkaadónál történő bemutatás és átlagkeresetének számfejtése céljából adtam ki.

....., 19..... év hó nap

.....
szerv vezetője

7. számú iratminta

.....
szerv megnevezése

Szám: /19.....

Tárgy: Értesítés önkéntes rendőri, határ-
őri felvételtől, elutasításról

.....
A Magyar Népköztársaság belügyminiszterének a „BELÜGYMINISZTÉ-
RIUM MUNKÁJÁNAK ÖNKÉNTES SEGÍTŐI SZABÁLYZAT”-ra való
hivatkozással értesítem Tisztelt Címet, hogy név
.....-i lakos önkéntes rendőr (határőr) felvé-
telt nyert, illetve felvételét elutasítottam.
Kérem a fentiek szíves tudomásulvételét.

....., 19..... év hó nap
P. H.

.....
szerv vezetője

Megjegyzés: A kívánt szövegnek megfelelően kell fogalmazni.

8. számú iratminta

.....
szerv megnevezése

Szám: /19.....

Tárgy: Értesítés önkéntes rendőri, határ-
őri szolgálat megszűnéséről

.....
A Magyar Népköztársaság belügyminiszterének a „BELÜGYMINISZTÉ-
RIUM MUNKÁJÁNAK ÖNKÉNTES SEGÍTŐI SZABÁLYZAT”-ra való
hivatkozással értesítem Tisztelt Címet, hogy név
.....-i lakos önkéntes rendőri (határőri) szol-
gálata megszűnt. A megszűnés oka: kérelmére, visszahívásra, kizárásra.
Kérem vezető elvtársat, hogy új önkéntes rendőr, határőr jelölésére
(delegálására) a javaslatát írásban megtenni szíveskedjék. Javaslatát ez-
úton is köszönöm.

....., 19..... év hó nap
P. H.

Megjegyzés: A kívánt szövegnek megfelelően kell fogalmazni.

.....
(vezető, parancsnok)

.....

9. számú iratminta

szerv megnevezése

Tárgy: Értesítés önkéntes rendőr, határ-
őr elismeréséről, elmarasztalásáról

.....

A Magyar Népköztársaság belügyminiszterének a „BELÜGYMINISZTÉ-
MUNKÁJÁNAK ÖNKÉNTES SEGÍTŐI SZABÁLYZAT”-ra való hivatko-
zással értesitem Tisztelt Címet, hogy név
.....-i lakos eredményes munkájának elis-
meréséül kitüntetés,
jutalom, dicséretben részesítettem, illetve szolgálatának hanyag ellátá-
sáért elmarasztalásban részesítettem.
Kérem a fentiek szíves tudomásulvételét.

....., 19..... év hó nap

P. H.

Megjegyzés: A kívánt szövegnek megfelelően kell fogalmazni.

.....
(vezető, parancsnok)

.....

10. számú iratminta

szerv megnevezése

M E G H Í V Ó

.....

Értesítem Tisztelt Címet, hogy az önkéntes rendőrök (határőrök) évi ta-
nácskozását 19..... év hó nap órai kez-
dettel tartom, melyre ezúton tisztelettel meghívom.

TANÁCSKOZÁS HELYE:

A tanácskozáson a kiemelkedő munkát végző önkéntes rendőrök (határ-
őrök) kitüntetésben és jutalomban részesülnek.

Megjelenését, részvételét előre is köszönöm.

....., 19..... év hó nap

P. H.

Elvtársi üdvözléssel:

.....
szerv vezetője

szerv megnevezése

MEGHÍVÓ

..... Elvtárs!

Értesitem, hogy az önkéntes rendőri (határőri) csoportvezetők részére az évi tanácskozást 19..... év hó nap órai kezdettel tartom, melyre ezúton tisztelettel meghívom.

TANÁCSKOZÁS HELYE:

A tanácskozáson a kiemelkedő munkát végző önkéntes rendőrök (határőrök) kitüntetésben és jutalomban részesülnek.

Ezen meghívót kérem munkahelyi vezetőjének bemutatni, akit ezúton felkérek arra, hogy a megjelenés lehetőségét az Ön számára biztosítani szíveskedjék.

....., 19..... év hó nap

Elvtársi üdvözlettel:

.....
szerv vezetője

szerv megnevezése

NYILATKOZAT

Alulírott (19..... év hó nap helye anyja neve) büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy az önkéntes rendőri (határőri) szolgálatom ideje alatt tudomásomra jutott állami, illetve szolgálati titkot megőrzöm, azt illetéktelen személynek soha el nem mondom.

Tudomásul veszem, hogy amennyiben a fentieket megszegem, büntetőeljárás indítható ellenem.

....., 19..... év hó nap

P. H.

.....
önkéntes rendőr (határőr)

.....
szerv megnevezése**N É V J E G Y Z É K**

Az 19..... évi önkéntes rendőri (határőri) szolgálat alapján
ruhakoptatási juttatásra jogosult önkéntes rendőrökről (határőrökről
és tanácsadói csoporttagokról)

S.sz.	N É V :	Szig. sz.	Ft	Átvevő
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				

Z Á R A D É K :

Az „Önkéntes Segítői Csoportnapló” ellenőrzött adatai alapján igazoljuk, hogy a NÉVJEGYZÉKBEN felsorolt fő önkéntes rendőr (határőr) a ruhakoptatási juttatásra jogosult. Részükre a fenti összeg kifizetését javasoljuk.

....., 19..... év hó nap.

.....
szerv vezetője.....
irányításért felelős